MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF ABIGAIL LOFARO

Seduta tal-21 ta' Mejju, 2009

Citazzjoni Numru. 986/1977/1

Maggur Victor Aloysius Tonna u martu Mary Tonna
vs
Emanuel Grech f'ismu propriju kif ukoll fil-kwalita tieghu ta' stralcarju in rappresentanza tas-socjeta' Tyblock Ltd u ghal kull interess li jista jkollhom lil Edwin Zammit Tabona, Anthony Zammit Tabona, Joseph Zammit Tabona, Colonel Godfrey Z Tabona, Anthony Zammit Tabona, Joseph Zammit Tabona senior, Richard Zammit Tabona u Anthony sive Barthy Zammit Tabona u b'digriet tal-24 ta' April, 1978 gew kjamati fil-kawza Edwin Zammit Tabona u Anthony Zammit Tabona bhala diretturi u in rapprezentanza tas-socjeta' Malta Steel Company Ltd u b'digriet tat-23 ta' Marzu 2006 l-Avukat Dottor Mark Busuttil u il-Prokuratur Legali Veronica Rossignaud gew nominati bhala kuraturi deputati biex jirrapprezentaw l-eredita gjacenti tad-decuis konvenuti Edwin Zammit Tabona, Anthony Zammit Tabona, Joseph Zammit Tabona u Col. Godfrey Zammit Tabona

Il-Qorti:

Rat ic-citazzjoni ppresentata mill-atturi fil-15 ta' Novembru, 1977, li *in forza* taghha, wara li ppremettew :
Illi l-konvenut Emanuel Grech b'digriet tal-5 ta' Awissu 1974 nominat stralcarju tas-socjeta' Tyblock Ltd u sa mill-ewwel granet tal-istralc naqas mid-dmirijiet tieghu kif stipulati fl-Ordinanza X tas-sena 1962 dwar is-Socjetajiet Kummercjali billi naqas milli jiltaqa ma l-attur Victor Tonna sabiex dana jghidlu dwar l-andament tas-socjeta' li taghha kien Managing Director (Art. 42 ta' l-Ordinanza) u ghal dan l-iskop kitiblu diversi drabi (Dok 'A', 'B', 'C' u 'D') minghajr ma rceva risposta u;

Illi ttransiga fuq diversi punti minghajr il-kunsens bil-miktub tas-socji kollha fosthom meta bi skrittura privata datata 8 ta' Ottubru 1976 fl-Atti tan-Nutar Paul Pullicino biegh il-fabbrika minn fejn kienet topera is-socjeta' Tyblock Ltd lill-socjeta ohra Malta Steel Co. Ltd li ghandha bhala Diretturi il-konvenuti Edwin Zammit Tabona, Anthony Zammit Tabona u Joseph Zammit Tabona azzjonisti ukoll tat-Tyblock Ltd (liema fabbrika bl-art madwarha l-imsemmija Diretturi kienu diga bieghu lis-socjeta' Malta Metals Moenninghoff Limited fis-17 ta' Settembru 1976 fl-att tan-Nutar Dottor Joseph Brincat (Dok. 'E') u ghal dan l-iskop id-Diretturi Tabona marru id-dar ta' l-istralcarju biex jinnegozjaw il-prezz u l-fabbrika inbieghet LM1600 meta kienet giet stmata mill-Arkitett u Inginier Civili Mangion & Vassallo fit-13 ta' Marzu 1970 ferm aktar (Dok 'F') liema stima kienet saret fuq istruzzjonijiet tal-istess Zammit Tabona – kollox minghajr konoxxenza tal-istante u ghalhekk dana sar illegalment u in frode tad-drittijiet taghhom kif jirrizulta waqt it-trattazzjoni tal-kawza;

Illi ukoll fil-laqgha Generali tas-socjeta' Tyblock Ltd li saret fl-14 ta' Ottubru 1977 l-istralcarju pprometta illi jibghat lill-atturi kopji ta' l-att ta' trasferiment kif ukoll gie interpellat mill-Avukat tal-atturi (Dok 'G') pero' baqa inadempjenti;

Illi l-istralcarju wkoll ghamel xi pagamenti qabel ma giet sodisfatta u mhallsa lill-attur Victor Tonna s-somma ta’ £M200 parti mis-somma ta’ £M5207 dovuta lilu ghall-arretrati ta’ salarju in forza ta’ kuntratt fl-atti tan-Nutar Dottor John Spiteri Maempel liema somma giet accettata u konfermata mill-istess stralcarju u l-£M200 huma privileggjati skond l-Art 21 tal-Conditions of Employment (Regulations) Act 1952;

Illi l-istess stralcarju naqas milli jzomm il-Laqgha Generali ta’ kull sena tul l-istralc u l-ewwel laqgha li saret fi tlett snin fid-9 ta’ Settembru 1977 kellha tigi postposta peress illi ma kienitx imsejjha skond l-istatut tas-socjeta’;

Talbu li l-konvenuti jghidu ghaliex din il-Qorti m’ghandhiex tiddikjara illi dawn in-nuqqasijiet jiggustifikaw it-tnehhija ta’ l-istralcarju Emanuel Grech, ghaliex konsegwentement ma ghandux jigi imnehhi bhala stralcarju u jigi nominat stralcarju iehor biex ikompli l-istralc tas-socjeta’; il-ghaliex ma ghandux jigi dikjarat illi kemm l-iskrittura privata tat-8 ta’ Ottubru 1976 fl-atti tan-Nutar Paul Pullicino kif ukoll il-pagament lil Malta Development Corporation ta’ ‘grant’ parzjali fl-atti tan-Nutar Joseph Brincat tal-15 ta’ Ottubru 1976 huma nulli u bla effett fil-ligi, il-ghaliex minhabba l-istess ragunijiet l-istralcarju Emanuel Grech ma ghandux jigi dikjarat personalment responsabbli ghal kull dannu li soffrew l-istanti likwidabbli f’gudizzju separat;

Bl-ispejjez; Il-konvenuti huma ingunti biex jidhru ghas-subizzjoni;

Rat id-dikjarazzjoni u il-lista ta’ xhieda tal-atturi;

Rat in-nota ta’ l-eccezzjonijiet tal-konvenuti kollha barra il-konvenut Emanuel Grech proprio et nomine, li *in forza* taghha huma eccepew :

Preliminarjament, jidher li mhux l-interessati kollha jinsabu fil-kawza billi, skond ir-registru tar-Registratur tal-Kumpannija, mitt stores fil-kumpannija Tyblock Ltd jappartienu il Maggur Tonna u lil Dennis Degiorgio flimkien (jointly);

Fil-meritu u sa fejn huma interessati l-eccipjenti, l-allegazzjonijiet attrici huma ghal kollox infondati u juru biss nofs il-verita u, ghalhekk, huma insostenibbli. F'kull kaz, l-istanza hi ukoll intempestiva ghax l-atturi kien imisshom stennew id-definizzjoni ta' li stralcj;

Salvi, jekk ikun il-kaz, eccezzjonijiet ohra;

Rat id-dikjarazzjoni u il-lista tax-xhieda tas-socjetajiet konvenuti kollha barra il-konvenut Emanuele Grech proprio et nomine;

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenut Emanuele Grech f'ismu proprju u bhala stralcjarju in rapprezentanza tas-socjeta' Tyblock Ltd, li *in forza* taghha huwa eccepixxa :

Illi d-domandi attrici huma infondati billi ma kien hemm l-ebda nuqqas da parti tieghu li jiggustifika t-tnehhija tieghu minn stralcarju, in-nullita' tal-iskrittura u pagament imsemmija fl-att tac-citazzjoni, jew ir-responsabbilita tieghu ghal xi dannu li jghidu li sofrew l-atturi;

Salvi eccezzjonijiet ohra;

Rat id-dikjarazzjoni u il-lista tax-xhieda tal-konvenut Emanuel Grech f'ismu proprju u bhala stralcjarju in rappreżentanza tas-socjeta' Tyblock Ltd;

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-kjamati in kawza Edwin Zammit Tabona u Anthony Zammit Tabona bhala diretturi u in rappreżentanza tal-Malta Steel Company Limited (kjamata in kawza permezz ta' digriet tal-24 ta' April, 1978), li "in forza" taghha huma eccepew :

Illi huma jassocjaw ruhhom ma l-eccezzjonijiet diga moghtija mill-konvenuti a fol. 20 u 22 tal-process u ghalhekk jecepixxu l-infondatezza fid-dritt u fil-fatt tad-domanda attrici u wkoll l-intempestivita taghha.

Rat id-dikjarazzjoni u il-lista ta’ xhieda ta’ Edwin Zammit Tabona u Anthony Zammit Tabona nomine.

Rat illi l-konvenuti kollha, hlief ghal Emanuel Grech, irrinunzjaw ghall-ewwel eccezzjoni taghhom, waqt is-seduta tas-16 ta’ Novembru 1978;

Rat id-digriet taghha tas-6 ta’ Gunju 1986, li permezz tieghu hatret lil Dr Guido Saliba bhala Assistent Gudizzjarju f’din il-kawza;

Rat id-digriet taghha tas-26 ta’ Mejju 1988 li permezz tieghu issostitwiet lil Assistent Gudizzjarju Dottor Guido Saliba b’Dr Tony Degaetano bl-istess inkarigu.

Rat id-digriet taghha tal-25 ta’ Novembru 1991, li permezz tieghu irrevokat l-inkarigu ta’ Dr Tony Degaetano u hatret lil Dr Philip Sciberras bhala perit legali bis-soliti fakultajiet;

Rat ir-relazzjoni tal-perit legali Dr Philip Sciberras, minnu mahlufa waqt is-seduta tas-6 ta’ Ottubru 1994;;

Rat in-nota ta’ l-eccezzjonijiet tal-kuraturi deputati Dr Mark Busuttil u PL Veronica Rossignaud li “in forza” taghha huma eccepew :

1. Illi l-esponenti m’humiex edotti mill-fatti u ghalhekk qed jirrizervaw d-dritt li jipprezentaw lill-eccezzjonijiet f’stadju ulterjuri;

Salv eccezzjonijiet ohra;

Rat id-dikjarazzjoni u il-lista tax-xhieda tal-kuraturi;

Semghet lix-xhieda li tressqu;

Rat il-provi li gew prodotti, id-dokumenti li gew esebiti u l-atti ta’ dan il-procediment;

Rat in-nota tal-osservazzjonijiet tal-konvenut Emanuel Grech;

Rat in-nota responsiva tal-attur;

Semghet lill-avukati difensuri tal-partijiet jittrattaw;

Rat illi l-kawza thalliet ghas-sentenza ghallum;

Ikkunsidrat :

Illi l-perit legali ghamel is-segwenti konsiderazzjonijiet fir-relazzjoni tieghu :

“KONSIDERAZZJONIJIET
Huwa pacifikament assodat fil-gurisprudenza u d-duttrina legali illi wara r-rizoluzzjoni tax-xoljiment, l-iskop tas-Socjeta' jinbidel u jittrasforma ruhu mlnn dak ta' prosegwiment ta’ attivitajiet normali kummercjali ghal dak ta’ realizazzjoni tal-assi u hlas tal-passivita' u distribuzzjoni bejn is-socji ta' dak li jkun baqa biex is-socjeta' tigi estinta.

Hekk ukoll huwa accettat illi l-funzjoni tal-likwidatur appuntat mis-socji jew mill-Qorti ta' socjeta' dixxjolta huwa dak li ‘inter alia' jikkostodixxi I-patrimonju tas-socjeta' affidat lilu (Vol. XVI p.111 P.69), jinvestiga I-pretizi kolIha avvanzati kontra s-socjeta' mill-kredituri taghha, jaghmel pjan ta’ distribuzzjoni tal-attiv, jiddeciedi l-kwistjonijiet ta’ gradwazzjoni Ii jinqalghu, jahseb ghat-tqassim meta I-pjan ikun approvat, ihallas dak li ghandu jittiehed mis-socjeta' f'daqqa wahda jew b'rati skond kif l-attiv tas-socjeta' jippermetti, u jassikura illi r-rendikont tieghu jkun verifikat minn uditur.

Dawn il-funzjonijiet huma ben definiti fl-Artikoli 157 sa 161 tal-Ordinanza dwar Socjetajiet Kummercjali (Kap.168).
F'din l-istanza l-atturi qaghad jitolbu:-
(i) Ii l-likwidatur Emanuel Grech jigi mnehhi minhabba l-allegati nuqqasijiet minnhom specifikati fil-korp tac-citazzjoni;
(ii) Ii l-atti tat-8 ta' Ottubru 1976 u tal-I5 ta' Ottubru 1976 jigu dikjarati nulli.
(iii) Ii l-likwidatur jigi dikjarat responsabbli ghad-danni.

Issa n-nuqqasijiet espressament dettaljati mill-atturi fil-korp tac-citazzjoni jikkonsistu fis-segwenti:-
(a) Ii l-likwidatur naqas Ii jikkomunika mal-attur Victor Tonna biex dan ighidlu dwar l-andament tas-Socjeta', u Ii jzomm il-Laqgha Generali ta' kull sena;
(b) Ii l-likwidatur ittransiga fuq diversi punti minghajr il-kunsens bil-miktub tas-socji u senjatament il-fatt tal-"bejgh" fit-8 ta' Ottubru 1976 tal-fabbrika lill-Malta Steel, bil-prezz ta' £MM1,600, in-nuqqas tal-ghoti tal-kopja tal-kuntratt ta' trasferiment, il-fatt ta' hlasijiet qabel ma thallas lilu s-somma ta' £MM200 bhala salarju privileggat, u I-fatt tan-nuqqas ta' zamma ta' Laqgha Generali ta' kull sena tul l-istralc.

Ghall-precizjoni jigi rilevat Ii l-atturi ma jispeciflkawx la fic-citazzjoni u lanqas fid-dikjarazzjoni, l-allegati pagamenti li jinghad li saru mill-istralcjarju. Fit-talbiet taghhom, pero', huma jiddomandaw ukoll dikjarazjoni ta' nullita' tal-att tal-I5 ta' Ottubru 1976 atti Nutar Joseph Brincat (fol.53) konsistenti fil-verita' f'kancellament tal-ipoteka konsegwita ghall-hIas lura mill-likwidatur lill-M.D.C. tas-somma ta' £MM773 formanti parti mill-'grant' tal-istess M.D.C. lis-Socjeta Tyblock ai termini tal-kuntratt tal-1 ta' Dicembru 1967 (fol.215).

Fil-kors tal-kawza, partikolarment fl-Affidavit tal-Maggur Victor Tonna (fol.175) l-atturi jestendu largament il-lista tal-presunti nuqqasijiet kommessi mill-istralcjarju.

B' danakollu, l-esponenti hu tal-fehma Ii mhuwiex kompitu tieghu Ii jindaga fuq dawn il-lanjanzi in kwantu tali indagini tesorbita mill-isfera tac-citazzjoni.

F'dan il-kuntest l-esponenti ma jistax ma jissenjalax il-principju maghruf illi l-gudikant ghandu fl-ghoti tas-sentenza joqghod rigorozament fil-limiti tal-kontestazzjoni u ta' dak cirkoskritt fit-talbiet u l-eccezzjonijiet. Gie difatti ritenut illi "l-kawzali tad-domanda hija dik Ii hemm espressa fic-citazzjoni u ma tistax tigi mibdula, u mhux lecitu Ii l-kawza tigi maqtugha fuq kawzali differenti minn dik espressa fic-citazzjoni." (Vol. XLVIII p.II p.777, Vol. XXXIV p.I p 85, u bosta ohrajn).

Qabel ma jigu indagati l-lanjanzi tal-atturi ma jkunx inutili li jigi sottolineat illi hu wkoll principju assodat illi likwidatur (u dan japplika wkoll fil-kaz ta' persuni ohra vestiti b'certa funzjoni specjali, ad exemplum, Arbitratur) ghandu, s'intendi entro i normi stabbiliti, diskrezzjoni fil-mod tal-operat u tad-decizzjonijiet li jiehu. F'kazijiet konsimili jinsab accettat illi "the Court will only intervene if it is satisfied that the liquidator has not exercised his discretion in good faith or that he has acted in a way in which no reasonable liquidator could have acted." (Palmer's "Company Law", 21st Ed. 1968 p. 753).

Issa l-gravami principall tal-atturi dwar l-operat tal-likwidatur huma dawn:-

<u>Ftehim dwar il-hlas tal-benefikati eretti fil-fabbrika</u>

L-atturi jikkontendu illi l-likwidatur ma mexiex korrettement in kwantu:-

(a) naqas li preordinatament ghall-bejgh ossija ftehim jitlob l-awtorizzazzjoni bil-miktub tas-socji kollha. Dan ma huwiex kontradett mill-konvenut Emmanuel Grech. Ara xhieda tieghu a fol. 375 et sequitur tal-process;

(b) injora l-istima tal-proprieta' fl-ammont ta' £MM17,000 li kienet saret mill-Perit Stephen Mangion fl-1970 u li taghha hu kellu gharfien ghallanqas mit-22 tal Awissu 1974 (fol. 5) konsistenti f'ittra li l-attur bghatt lil likwidatur;

(c) naqas li jottjeni valutazzjoni ta' Arkitett ghall-apprezzament tal-'enhancement' kif klen indikat lilu mill-Avukat ta' fiducja, Dottor George DeGiorgio, fl-ittra tas-26 tal Settembru 1974. Il-likwidatur jaccetta li dan ma ghamlux (fol.375 et seq).

Kontra din il-posizzjoni l-konvenuti jaffermaw illi:-
(i) il-kera dovuta lil Malta Steel kienet ilha xi zmien ma tithallas. Ghal dan l-attur iwiegeb li hu kien hallas l-arretrati kollha sad-data tan-nomina tal-istralcjarju (fol. 200).

(ii) li s-'shed' jew 'hut' fil-mument tal-ftehim kellu bosta hsarat u fi kliem ix-xhud Anthony Zammit Tabona (fol.304) kien waqa' 'in dispair', anke ghaliex dan kien ilu maghluq bejn 5 u 7 snin.
(iii) li l-iskop tal-istima tal-Perit Mangion kienet billi f'dak iz-zmien kien hemm il-hsieb ta' amalgamazzjoni tat-Tyblock Ltd mas-Socjeta' Melita Ceramic. Ara xnieda ta' Godfrey Zammit Tabona (fol.329). Skond il-likwidatur, din l-istima saret biex it-Tyblock tigi koncessa grant/loan mill-M.D.C. (seduta 29 Marzu, 1993).
(iv) li skond Emmanuel Grech, apparti li l-ammont ta' £M17,000 ma kienx sostanzjat, il-kotba tas-socjeta' kienu jistabilixxu illi n-nefqa ghall-bini tal-fabbrika kienet £M4165. 6s 10d.
(v) li dejjem skond dan l-istess konvenut l-ammont ta' £M1600 wasal ghalih billi ha l-book value tal-fabbrika u ghamel deprezzament ta' 20% ghal kull sena.
(vi) li l-fabbrikat ma giex reklamat ghall-'bejgh' in kwantu din kienet sitwata fuq art tal-Malta Steel u inoltre ma kellhiex access dirett ghal barra hlief minn fuq l-art tal-istess sidien tal-Malta Steel (Seduta 28 ta' Marzu 1994 fejn xehed Emmanuel Grech).
(vii) li, skond il-konvenut Edwin Zammit Tabona, is-sitwazzjoni politika prevalenti fiz-zmien tal-ftehim, il-ftehim li sar ma setax jigi evitat ghax il-Gvern tal-gurnata kien qeghed jippressa biex l-art okkupata mill-Malta Steel u mit-Tyblock tigi moghtija lil ditta Germaniza, is-'shed' tat-Tyblock kien fuq art tal-Malta Malta Steel u l-kera tal-istess ma kienetx qed tithallas.
Fl-umili fehma tal-esponenti, evalwati l-provi, naha jew ohra, f'dan il-kuntest, wiehed jinklina biex jissottometti illi l-ilment tal-atturi ma jiggustifikax ir-rimozzjoni tal-konvenut Emanuel Grech qua stralcjarju u jew xi htija fl-operat tieghu ghad-danni. Dan in bazi ghas-segwenti konsiderazzjonijiet:-

(i) Ibda biex ma jidherx li huwa tassattiv illi ghall-kull att singolu li jaghmel stralcjarju fil-kors tal-istralc huwa ghandu 'nolens volens' jitlob awtorizzazzjoni minn qabel tas-socji. In effetti Palmer ("Company Law") jispecifika li fost is-setghat akkordati lill-likwidatur hemm dik li jbiegh il-proprieta' ta' kumpanija u ghal dan il-fini ma kienetx

mehtiega s-sanzjoni tal-Qorti. Ovvjament ukoll, jekk stralcjarju ma jkollux fakolta' li jezercita d-diskrezzjoni tieghu, li in ultima analisi dejjem tibqa' soggetta ghall-iskrutinju tal-Qorti, l-operat tieghu jista' jigi incampat mill-arbitriju tas-socji, u dan s'intendi jistultifika l-obbjettiv tal-kompitu tieghu.
(ii) Fit-tieni lok ma jidherx li l-atturi kkjarifikaw l-iskop tal-valutazjoni li saret mill-Perit Mangion. In effetti jidher li din originarjament saret fuq talba ta' wiehed mis-socji u mhux ukoll tas-Socjeta'. Tant hu hekk li l-istess attur Maggur Tonna kien ghall-ewwel oggezzjona li l-kont tal-imsemmi perit jithallas mill-fondi tas-Socjeta'. Ara ittra tieghu datata 7 ta' Lulju 1970 (fol. 278 tal-process.).In effetti wkoll jidher li din l-istima kienet intiza ma' finalita' partikolari li fih kienet involuta l-Malta Development Corporation kif hekk ukoll jidher mill-precitata ittra u li allura tikkonforta dak li xehed l-lstess stralcjarju fis-seduta tad-29 ta' Marzu 1993.
(iii) Intant ukoll, nonostante din il-valutazzjoni, l-Balance Sheets ghas-sena li ghalqet fil-31 ta' Dicombru 1971, debitament iffirmati u approvati mill-atturi, issoktat turi l-figura ta' £MM4165 - 6s 10d. ghall-"Factory Building" .
(iv) Jista jigi obbjettat li l-istralcjarju naqas li jassikura stima ta' perit qabel ma kkonkluda l-akkordju mal-Malta Steel. Tenut rigward pero' tac-cirkostanzi kollha suelenkati ma jidherx li l-istralcjarju ippekka f'dak li ghamel f'dan il-kaz. Tabilhaqq l-ittra surreferita tal-Avukat De Giorgio datata 26 ta' Settembru 1974 ma naqsetx milli tippuntwalizza wkoll illi, oltre "an architect's opinion", fuq x'jikkostitwixxi 'enhancement', kien necessarju “a proper cognisance of all other connected circumstances as well as all tacts connected thereto and if ultimately Malta Steel Co. Ltd. have derived or are deriving any benefits therefrom".

Dwar ir-<u>rifuzjoni lura lill-M.D.C. tal-hlas parzjali (£M773 tal-grant</u> l-atturi jargomentaw:-

(a) li l-pretensjoni tal-M.D.C. messha giet kontestata;
(b) li dan il-hlas ma messux sar qabel ma thallset lill-atttur Maggur Tonna s-somma ta’ £MM200 parti minn salarju akbar dovut lilu u rikonoxxut in forza ta’ kuntratt.

Invece l-konvenuti jsostnu li t-talba tal-M.D.C. kienet gustifikata in kwantu s-Socjeta' Tyblock ma ottemperatx ruhha mat-termini kontrattwali tal-Grant rizultanti mill-att tal-1 ta’ Dicembru 1967 (Dokument L E S 2 - fol.215). Dan jikkonfermah kemm l-lstralcjarju kif ukoll il-konvenut Edwin Zammit Tabona fl-Affidavit tieghu. Dwar il-Grant hemm ukoll il-kumment jew monitu fuq l-Accounts tas-Socjeta’ Tyblock ghas-sena 1971 (Vide fol.354).

Dippju’ l-istralcjarju kien korrett li ma jhallasx lill-attur l-arretrati tas-salarju minnnu pretiz galadarba dan il-fatt kien qed jigi kontestat gudizzjarment kif evidenzjat minn Dokument LG 1. Ghal dan l-attur iwiegeb billi jghid li l-istralcjarju kien accetta li hu kellu jiehu l-ammont pretiz. Dan pero’ mhuwiex korrett in kwantu l-istralcjarju mhux accetta izda irrikonoxxa li skond il-kotba tal-kumpanlja, l-attur kellu jiehu is-somma tal £M520l. 85, 3. Ara ittra tal-likwidatur datata 20 ta’ Awissu 1974. Intant ukoll dan l-ammont gie kontestat mis-socji l-ohra. (Citazzjoni Numru 889/77/S).

In kwantu l-M.D.C. kien jiffigura bhala kreditur tas-Socjeta' likwidata l-istralcjarju ma setax jirrifjuta li jirrestitwixxi l-kapital reklamat. Kif gie ritenut mill-Qorti tal-Kummerc fit-22 tat April, 1879 (Vol.VIII p.759):
"Il cambiamento che succede allo scioglimento della societa' essendo circoscrltto ai rapporti tra i soci, non puo' lo scioglimento produrre alcun etfetto quanto agli interessi e ai diritti dei creditori della societa’; in modo che, non soffrendo pregiudizio di sorte, costoro possono esercitarli come prima, per la ragione che, per quanto la societa’ sia disciolta, reputasi nell'uso del commercio ancor sussistente onde liquidarsi; essa si prolunga per regolare il passato e mettere in ordine i suoi affari …….. “ (Ara wkoll Vol. XXIX.p.I p.I360).

Konsegwentement ukoll ikollu jigi ritenut f’dan ir-rispett illi l-agir tal-istralcjarju huwa incensurabbli u ma jimmeritax it-tnehhija tieghu u/jew li jwiegeb ghad-danni kif hekk pretiz mill-atturi.

Jifdal issa li jigu kunsidrati l-punti l-ohra mqanqla mill-atturi u li ser jigu kunsiderati f'daqqa. L-atturi jilmentaw illi l-likwidatur : -

(i) naqas li jikkomunika ma l-atturi;

(ii) naqas li jaghti kopja tat-trasferiment tal-fabbrika datat 8 ta' Ottubru 1976 lill-atturi.

(iii) naqas li jzomm l-Laqgha Generali ta' kull sena tul l-istralc.

(iv) L-esponenti jidhrilu illi ghalkemm kien ikun desiderabbli li l-istralcjarju jikkomunika mal-atturi (ghalkemm f'certi aspetti jidher li komunikazzjoni kien hemm) u li jaghti kopja tat-trasferiment, b'danakollu ma jidherx li wiehed jista jippretendi illi ghal daqshekk biss l-istralcjarju jisthoqqlu li jigi mwarrab. Kien forsi jkun xort'ohra l-kaz kieku l-atturi pprovaw illi l-agir tal-istralcjarju f'dawn il-kazijiet kien motivat minn animu doluz u skop frawdolenti versu l-atturi. Din il-prova importanti pero' ma saretx u kwindi I-pregudizzjali sollevata mlll-atturi ghandha tigi skartata.

Il-konvenut Emanuel Grech jaccetta, u anzi jammetti, Ii hu ma zammx il-laqgha Generali ta' kull sena galadarba dan ma kkompletax l-istralc entro s-sena mill-bidu tal-hatra tieghu.

Evidentement l-istralcjarju naqas milli debitament ihares wiehed mid-dmirijiet tieghu, kif hekk irid ukoll l-Artikolu 158 (1) Kap. 168. L-iskop naturali ta' dan il-provvediment tal-ligi huwa dak Ii joffri lis-socji aktar opportunitajiet ta' gharfien, u kwindi, kontroll, tal-operat tal-istralcjarju billi hu kien ikun fl-obbligu "Ii jqieghed quddiem il-laqgha rendikont ta' kull ma jkun ghamel u tat-tmexxija tal-istralc ma' tul is-sena ta' qabel." B'hekk forsi wkoll anke din il-kawza setghat tigi evitata.

B'danakollu dan in-nuqqas wahdu ma ghandux remotament ifisser awtomatikament u dejjem illi l-istralcjarju kkommetta atti lezivi ghall-interess tas-socjeta' jew tas-socji sakemm dan ma jigix ipprovat b'fatti inkonfutabbli, Ii ma huwiex il-kaz hawnhekk.

In effetti l-ligi tipprovdi f'sitwazzjoni konsimili ghall-piena ta' penali (subinciz (2) ghall-Artikolu 158) izda mhux ukoll ir-rimozzjoni tal-istralcjarju.

In rijassunt, l-esponenti umilment jissottometti illi, kunsidrati l-fattispecje f'dan il-kaz, kif hawn fuq spjegati u ezaminati, it-talbiet attrici kif minnhom arginati fil-korp tac-citazzjoni, ma jimmeritawx li jigu akkolti."

Ikkunsidrat :

Illi l-attur esebixxa a fol. 848 tal-process kopja ta' affidavit li kien esebixxa permezz ta' nota fil-5 ta' Mejju 1993 fi proceduri ohrajn (Citaz Nru 889/79). L-attur qal fin-nota tieghu illi dan l-affidavit tieghu kellu jigi kunsidrat mill-perit legali qabel ma ipprezenta ir-relazzjoni tieghu.

Illi l-attur ipprezenta rikors fis-16 ta' Settembru 1994 (fol. 745) fejn talab lill-Qorti tordna lill-perit legali sabiex jiehu konjizzjoni ta' dan l-affidavit u jipprezenta rapport addizzjonali jew korrettorju. Il-perit legali wiegeb fis-sens illi ma hassx illi kellu ivarja l-konkluzjonijiet tieghu u il-Qorti tat digriet, illi ma sar l-ebda appell minnu, fejn iddikjarat illi ma kienx hemm lok ta' ebda provvediment ulterjuri (fol. 97).

Illi in vista tas-suespost, u specjalment in vista tal-fatt illi ir-relazzjoni tal-perit legali giet redatta wara illi l-perit legali ezamina bir-reqqa il-provi kollha u ghamel apprezzament validu tal-provi u tal-ligi in materja, il-Qorti, peress illi taqbel mal-konsiderazzjonijiet kollha u mal-konkluzjoni li ghaliha wasal il-perit legali minnha innominat, qeghda taddotta l-imsemmija relazzjoni u taghmilha bhala taghha.

Ghaldaqstant, u ghar-ragunijiet kollha fuq imsemmija, il-Qorti qeghda taqta u tiddeciedi din il-kawza billi, filwaqt illi tilqa l-eccezzjonijiet tal-konvenuti, tichad it-talbiet tal-atturi.

Bl-ispejjez kontra l-atturi.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------